

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Κήρυγμα Κυριακῆς (ΙΣ' Λουκᾶ) τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου

Ἀδελφοί μου,

Ἀπό σήμερα, Κυριακή τοῦ Τελώνου καί τοῦ Φαρισαίου ἄρχεται τό Τριώδιο. Εἶναι μιά φράση πού τήν λέμε καί τήν ἀκοῦμε, συχνά δέν γνωρίζουμε, ὅμως, ὅλοι τί σημαίνει.

Ἡ περίοδος αὐτή λέγεται Τριώδιο ἀπό τό ὁμώνυμο λειτουργικό βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας μας πού περιέχει τίς ἀκολουθίες πού μᾶς προετοιμάζουν πνευματικά γιά νά ὑποδεχθοῦμε τό Πάσχα.

Ἡ χρήση τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ξεκινᾶ ἀπό σήμερα καί φθάνει μέχρι καί τό Μ. Σάββατο.

Λέγεται Τριώδιο ἐπειδή οἱ περισσότεροι κανόνες πού περιέχει εἶναι κολοβοί, δηλαδή δέν ἀποτελοῦνται ἀπό ἐννέα ὠδές, ὅπως οἱ πλήρεις, ἀλλά μόνον ἀπό τρεῖς, ἀπό τήν 8^η καί 9^η πάντοτε καί μιά ἀπό τίς πέντε πρῶτες.

Μεγάλοι καί ἐμπνευσμένοι ὕμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας παρελάνουν ἀπό τίς σελίδες του, ὅπως οἱ ἀδελφοί Θεόδωρος καί Ἰωσήφ οἱ Στουδίτες, ἡ ὁσία Κασσιανή, ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης, ὁ διάσημος ποιητής τοῦ Μεγάλου Κανόνος κ.ἄ.

Κεντρικός ἄξονας πού διατρέχει τήν θεματολογία τοῦ Τριωδίου εἶναι αὐτό πού μποροῦμε νά ὀνομάσουμε «Ἀνθρώπινη Τραγωδία». Ἡ πτώση τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀπώλεια τοῦ παραδείσου ὡς κοινωνίας μέ τόν Τριαδικό Θεό, ἡ ἁμαρτία ὄχι ὡς ἠθικό παράπτωμα ἀλλά ὡς ὑπαρξιακή ἀστοχία, τό κατάντημα τοῦ χωρίς Θεό ἀνθρώπου. Συναντᾶμε, ὅμως, καί αισιόδοξα θέματα πού συνιστοῦν τήν κάθαρση τῆς ἀνθρώπινης τραγωδίας τήν μετάνοια, τήν ἀνόρθωση τοῦ πεπτωκότος Ἀδάμ, τήν ἐπιστορφή στό Θεό, τήν ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ στή μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι τό «μέγα ἔλεος», ἡ θεία χάρη, πού θεραπεύει τίς ἀσθένειες τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ἀπαλλάσει ἀπό τά ἄλογα πάθη καί ἀναπληρώνει τίς ἐλλείψεις καί ἀδυναμίες μας. Ἄν ὁ ἄνθρωπος τῆς

θεικῆς δημιουργίας στόν παράδεισο τῆς τρυφῆς εἶναι ἡ θέση, ὁ ἄνθρωπος τῆς δαιμονικῆς ἀποστασίας καί τῆς πτώσης εἶναι ἀντίθεση καί ὁ ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, ὁ θεραπευόμενος διά τῆς μετανοίας του καί τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνόρθωσης καί σωτηρίας εἶναι ἡ ἐλπιδοφόρος σύνθεση.

Ἔτσι τό Τριώδιο εἶναι ἐπιτυχῆς συγκεφαλαίωση τοῦ μυστηρίου τῆς θείας οἰκονομίας, τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας καί θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, κάθε ἀνθρώπου, καί τοῦ πλέον ἐξαχρειωμένου καί ἀμαρτωλοῦ.

Μᾶς ὑπενθυμίζει σέ κάθε σταθμό του τό φιλόπρωτο σχέδιο τῆς σωτηρίας μας, πού γίνεται πραγματικότητα μέ τή δική μας εἰλικρινῆ καί ἔμπρακτη μετάνοια.

Οἱ πρῶτες Κυριακές τοῦ Τριωδίου πρίν ἀπό τήν Καθαρά Δευτέρα, οἱ λεγόμενες προοιμιακές τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, εἶναι οἱ πιο παρεξηγημένες ἀπό τόν κόσμο.

Θεωρεῖται περίοδος γιά φαγοπότι, γλέντια καί ξέφρενα ξεφαντώματα. Αὐτή τήν περίοδο ἀναβιώνουν μέσα ἀπό τά ἔθιμα τοῦ καρναβαλιῦ καί τῶν μεταμφιέσεων, πανάρχαιες παγανιστικές (εἰδωλολατρικές) ἐορτές διονυσιακοῦ ἐνθουσιαστικοῦ χαρακτήρα.

Ὅμως τήν ἴδια ὥρα ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ σέ πνευματική ἀφύπνιση, σέ ἔνταση τοῦ ἀσκητικοῦ ἀγώνα καί τῆς προσευχῆς. Τό Τριώδιο εἶναι καιρός κατάνυξης καί νήψης καί γι' αὐτό ἐπιγράφεται Τριώδιο κατανυκτικό.

Τό Τριώδιο εἶναι εὐκαιρία γιά κάθαρση ἀπό τά πάθη πού ἀμαυρώνουν τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ μέσα μας, φωτισμό τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς μας. Τό Τριώδιο εἶναι ὁδός θεώσεως, πνεῦμα καί ζωή!

Ἄς παρακαλουθήσουμε, λοιπόν, τήν πορεία τοῦ Τριωδίου σωστά, ὅπως ὑποδεικνύει ἡ Ἐκκλησία, καί ὄχι ὅπως ὑποβάλλει παραπλανητικά ὁ κόσμος.

Ἄς ξεκινήσουμε μέ τό φρόνημα τοῦ μετανοημένου τελώνη, ὅπως ἀκούσαμε στή σημερινή γλαφυρή παραβολή τοῦ Κυρίου. Ἔτσι ξεκινᾷ σωστά ὁ πνευματικός ἀγώνας, ἔτσι συνεχίζεται μέ ἀσφάλεια: μέ συντριβή καί ταπείνωση, μέ ἐπίγνωση τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας μας. Αὐτή ἡ ταπείνωση καί αὐτογνωσία μᾶς κάνει δεκτικούς στή θεραπευτική χάρη τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ φαρισαϊκή ἀλαζονεία καί ἀνθρωποκεντρική αὐτάρκεια, ἀποδεικνύεται ὡς τό μεγαλύτερο ἔμπόδιο στό δρόμο τῆς σωτηρίας.